

BLIŻEJ BRUKSELI

PARTNERSTWO WSCHODNIE

SPOŁECZEŃSTWO
OBYWATELSKIE
W PARTNERSTWIE
WSCHODNIM

EUROREGIONALNA
WSPÓŁPRACA
TRANSGRANICZNA



KONTAKT Z REDAKCJĄ

Przedstawicielstwo Małopolski
w Brukseli
14, Rd Point Schuman
1040 Bruksela, BELGIA

bruxelles@umwm.pl
tel: +32 2 28 68 521

DESIGN

Parastudio
www.parastudio.pl

6 SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE
W PARTNERSTWIE WSCHODNIM

Wyzwania i możliwe metody wsparcia

18 EUROREGIONALNA WSPÓŁPRACA
TRANSGRANICZNA

Na przykładzie Wyższej Szkoły Stosunków
Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej
w Chełmie w latach 2006-2011

28 PARTNERSTWO WSCHODNIE

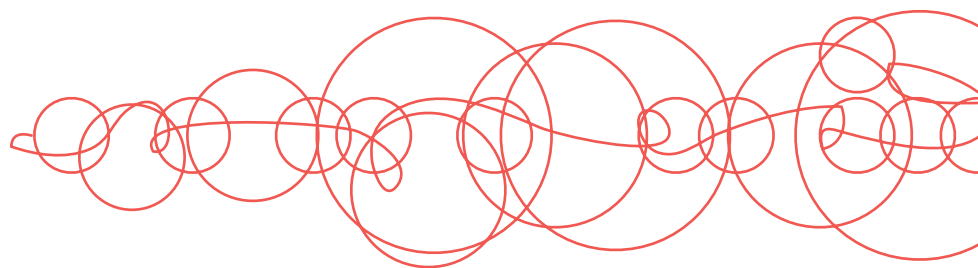
Wyzwania dla europejskich regionów

36 POLSKIE REGIONY W BRUKSELI

Lokalny i regionalny wymiar Partnerstwa Wschodniego

40 QUESTIO IURIS

Informacja nt. procesu uruchamiania inicjatyw UE
w ramach Partnerstwa Wschodniego






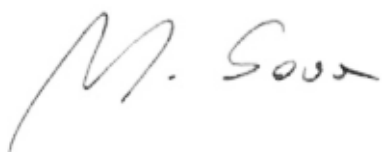
SZANOWNI PAŃSTWO

Gorąco polecam lekturę wydania specjalnego „Blżej Brukseli” poświęconego praktycznej realizacji inicjatywy Partnerstwa Wschodniego. Przewodnictwo RP w Radzie UE 2011 stanowi znakomitą okazję do podkreślenia znaczenia wschodniego wymiaru polityki sąsiedztwa – demokratycznych wartości jakie ze sobą niesie, ale także bardzo wymiernych korzyści skierowanych do społeczności lokalnych.

Tematyka Partnerstwa Wschodniego jest mi o tyle bliska, iż Województwo Małopolskie już w roku 2004 podpisało umowę o współpracy z Obwodem Lwowskim, w następstwie której do dnia dzisiejszego zrealizowano wiele wspólnych projektów min. z zakresu polityki regionalnej, gospodarki, promocji czy też rozwoju społeczeństwa informacyjnego.



Z najnowszego numeru Blżej Brukseli dowiedzie się Państwo min. jak możemy wspierać społeczeństwa obywatelskie w krajach Partnerstwa Wschodniego oraz jakie wyzwania stoją przed regionami w jego kontekście , a także jak polskie województwa promują praktyczny wymiar Partnerstwa Wschodniego w czasie Prezydencji RP w Radzie UE 2011. Życzę przyjemnej lektury,



Marszałek Województwa Małopolskiego
Marek Sowa

Społeczeństwo obywatelskie w Partnerstwie Wschodnim

wyzwania i możliwe metody wsparcia

Zainicjowany ponad dwa lata temu program Partnerstwa Wschodniego (PW) miał wyróżniać się spoza dotychczasowych projektów współpracy z krajami sąsiednimi Unii Europejskiej między innymi podkreśleniem roli społeczeństwa obywatelskiego w procesie demokracji państw, które weszły w skład inicjatywy (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Mołdowa i Ukraina). Wyrazem tego miało być, na przykład, powstanie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego, które co roku gromadzi przedstawicieli organizacji pozarządowych. Nadal jednak tematyka ta jest traktowana gorzej od pozostałych zagadnień które podejmuje się w Partnerstwie Wschodnim.



AGNIESZKA ŁADA

Kierownik Programu Europejskiego i analityk Instytutu Spraw Publicznych w Warszawie. Doktor nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce, niemcoznawca. Od lutego do kwietnia 2011 r. przebywała jako visiting fellow w brukselskim think tanku European Policy Centre. Specjalizuje się w następujących zagadnieniach: instytucje Unii Europejskiej, zwłaszcza Parlament Europejski i prezydencja w Radzie Unii Europejskiej, Niemcy i stosunki polsko-niemieckie, Partnerstwo Wschodnie, polska polityka zagraniczna, europejskie społeczeństwo obywatelskie, postrzeganie Polaków za granicą i obcokrajowców w Polsce.

Brutalne potraktowanie opozycji przez Aleksandra Łukaszenkę po wyborach na Białorusi w grudniu 2010 r. oraz wydarzenia w Afryce Północnej zwróciły większą uwagę instytucji Unii Europejskiej oraz państw członkowskich na rolę społeczeństwa obywatelskiego w przeprowadzaniu reform. Wyrazem zmiany w sposobie myślenia UE jest szczególne podkreślenie jego znaczenia w komunikacie Komisji Europejskiej oraz Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych poświęconemu polityce sąsiedztwa z maja 2011. Nadal pozostaje jednak wiele do zrobienia.

Wyzwania stojące przed społeczeństwem obywatelskim w regionie

Spółeczeństwo obywatelskie w regionie Partnerstwa Wschodniego nadal jest bardzo słabe i podzielone. Na krajobraz organizacji pozarządowych składają się duże i silne podmioty, które posiadają sieć kontaktów, w tym reprezentantów w Brukseli oraz



Społeczeństwo obywatelskie w regionie Partnerstwa Wschodniego nadal jest bardzo słabe i podzielone. Na krajobraz organizacji pozarządowych składają się duże i silne podmioty, które posiadają sieć kontaktów, w tym reprezentantów w Brukseli oraz niewielkie grupy, którym brakuje zaplecza instytucjonalnego.

niewielkie grupy, którym brakuje zaplecza instytucjonalnego. Taki rozstrzał powoduje, że współpraca z trzecim sektorem w Europie Wschodniej i na Południowym Kaukazie jest utrudniona ze względu na zróżnicowane potrzeby organizacji. Ponad to wiele z nich zмага się z problemami finansowymi, będąc uzależnionymi od środków z zagranicy. Szczególnie trudna jest sytuacja na Białorusi i w Azerbejdżanie, gdzie aktywność obywatelska spotyka się z prześladowaniem ze strony rządu, a oficjalnie funkcjonujące organizacje są zwykle podporządkowane władzy. Także w innych krajach brak jest jednak przejrzystości w działalności trzeciego sektora.

Inauguracja Partnerstwa Wschodniego wzbudziła w organizacjach pozarządowych z regionu nadzieję, że proces zbliżania się ich krajów do Unii Europejskiej zostanie zintensyfikowany, a ich rola w nim wzmocniona. Dotychczas sytuacja nie uległa jednak większym zmianom. Wiele podmiotów nadal nie posiada wiedzy na temat Unii Europejskiej oraz jej instrumentów wsparcia. Skomplikowane i biurokratyczne zasady przydzielania dotacji nie zachęcają do występowania o granty. Niezadowolająca jest także znajomość języków obcych wśród przedstawicieli organizacji,



która jest konieczna do podejmowania współpracy z partnerami z UE i procesu składania wniosków. Wszystko to sprawia, że rozwój społeczeństwa obywatelskiego w regionie pozostaje nadal powolny i trudny.

Pomimo tych barier organizacje pozarządowe są zdeterminowane odgrywać większą rolę w procesie reform w swoich krajach. Nadal jednak, nawet w państwach, gdzie ich funkcjonowanie jest uznawane przez władze (Gruzja, Mołdowa, Ukraina), nie mają one dużego wpływu na decyzje. Rządzący uważają je zwykle za niewystarczająco profesjonalne i wykazują sceptycyzm w przyjmowaniu ich rekomendacji.

Wspólny głos organizacji z regionu

Większy wpływ organizacji na politykę w ich kraju miały zagwarantować powstałe platformy narodowe, czyli sieci organizacji pozarządowych, zrzeszające te podmioty i mające, docelowo, występować wobec rządu, jako partner do rozmów. Obecnie istnieją już one we wszystkich sześciu państwach, jednak ich znaczenie jest bardzo różne, zwykle niewielkie. Jednym z problemów, z którymi platformy muszą się zmagać, jest fakt uczestniczenia w ich


Inauguracja Partnerstwa Wschodniego wzbudziła w organizacjach pozarządowych z regionu nadzieję, że proces zbliżania się ich krajów do Unii Europejskiej zostanie zintensyfikowany, a ich rola w nim wzmocniona.

Członkowie platform narodowych, co roku spotykają się podczas Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego (Bruksela 2009, Berlin 2010, Poznań XI 2011). Gromadzi ono około 320 przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych z UE i krajów Partnerstwa.

pracach cały czas tych samych, i tak już dobrze rozpoznawalnych w Brukseli, podmiotów. Także przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w krajach Partnerstwa częściej współpracują z takimi dużymi i silnymi organizacjami z siedzibą w stolicy. Do nich, z uwagi na ich doświadczenie w pozyskiwaniu środków oraz realizowaniu projektów, trafiają też w większości unijne granty. Wszystko to wywołuje frustrację wśród ogółu organizacji, których głos nie jest brany na poważnie, a spotkania z nimi traktowane, jako niemiły obowiązek. Skutkiem jest także dalsze rozwarstwianie się świata organizacji pozarządowych, gdyż lokalne podmioty, nie otrzymując wsparcia, nie mogą się rozwijać.

Członkowie platform narodowych, co roku spotykają się podczas Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Partnerstwa Wschodniego (Bruksela 2009, Berlin 2010, Poznań XI 2011). Gromadzi ono około 320 przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych z UE i krajów Partnerstwa. Początkowo zainteresowanie uczestnictwem wśród członków było bardzo duże. Obecnie zauważalne są pewne wahania, dotyczące kierunku rozwoju oraz wpływu Forum na decyzje dotyczące programu Partnerstwa Wschodniego.

Tymczasem wzmocnienie wspólnego głosu organizacji z regionu



oraz ich kontaktów z partnerami w Unii Europejskiej jest warunkiem koniecznym dla rozwoju całego PW.

Wzmacnianie platform narodowych.

W celu wzmocnienia potencjału platform narodowych konieczne jest wzmocnienie ich bazy eksperckiej, autonomii oraz stabilności finansowej, a także wskazanie, w jaki sposób mogą wpływać na działania rządu oraz nawiązywać z nim szersze kontakty. Istotną rolę mają tutaj do odegrania instytucje unijne oraz inni partnerzy z krajów UE. Pozostając w kontakcie z władzami państw PW powinny one jednocześnie zwracać uwagę na społeczeństwo obywatelskie danego kraju – konsultować, spotykać jego przedstawicieli oraz podejmować ten temat w rozmowach z politykami czy urzędnikami. W ten sposób wysłany zostanie sygnał, że partnerzy z UE uznają społeczeństwo obywatelskie za istotny element demokratycznego państwa. Wspierane powinny być inicjatywy współpracy administracji z trzecim sektorem, w tym stworzenie konkretnych planów działania, których częścią będą także zasady funkcjonowania platform narodowych.

W celu wzmocnienia potencjału platform narodowych konieczne jest wzmocnienie ich bazy eksperckiej, autonomii oraz stabilności finansowej, a także wskazanie, w jaki sposób mogą wpływać na działania rządu oraz nawiązywać z nim szersze kontakty. Istotną rolę mają tutaj do odegrania instytucje unijne oraz inni partnerzy z krajów UE.



Do tej pory nie posiadają one reguł, co osłabia ich możliwości organizowania się i wpływania na proces decyzyjny. Komisja Europejska powinna następnie nadzorować proces realizacji ustaleń. Także inne podmioty z UE powinny zwracać uwagę, działając na przykład w regionach, czy przyjęte zasady są znane i wdrażane. Kluczowa jest również komunikowanie przyjętych zasad szerszym grupom społecznym, w celu zwrócenia uwagi na cały program Partnerstwa Wschodniego, nadal stosunkowo słabo znany, zwłaszcza w środowiskach lokalnych. Dorym rozwiązaniem mogłoby być przyznawanie grantów dla silniejszych organizacji pozarządowych na przeprowadzanie kampanii informacyjnych w regionach. Takie działania sprawdziły się w Europie Środkowej. Warto skorzystać więc tutaj ze wsparcia merytorycznego podmiotów z tego rejonu.

Wzmacnianie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego

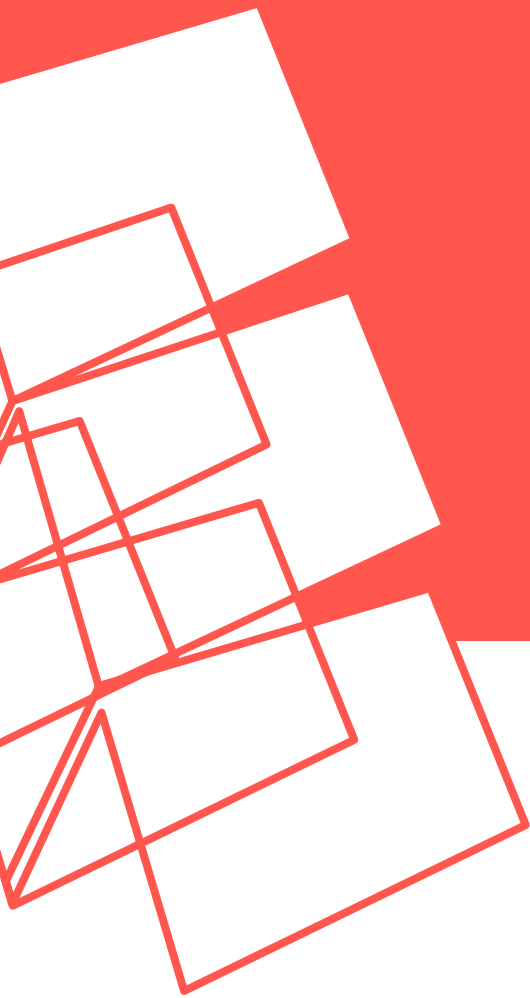
Wzmocnione platformy narodowe przyczynią się do rozwoju Forum Społeczeństwa Obywatelskiego. Gremium to jest cenione przez instytucje oraz państwa członkowskie UE. Jego członkowie wyłaniają co roku Komitet Sterujący, reprezentujący ich

w ciągu roku. Po dwóch latach istnienia Forum potrzebuje obecnie konkretnej strategii rozwoju, wskazującej rolę i sposoby jego działania. Powinno ono koncentrować się na wspieraniu wkładu organizacji pozarządowych w proces Partnerstwa Wschodniego, tak, aby inicjatywa jaką jest PW była bardziej widoczna, przejrzysta oraz odpowiadała na wyzwania stojące przed społeczeństwem obywatelskim regionu.

Badania przeprowadzone przez Instytut Spraw Publicznych w Warszawie wskazują, że do tej pory Forum spełniało swoją rolę jako platforma nawiązywania kontaktów pomiędzy jego uczestnikami z UE i PW. Organizacje z krajów Partnerstwa oceniają, że uzyskały dzięki niemu większą możliwość wspólnego formułowania rekomendacji oraz podejmowania nowych działań.

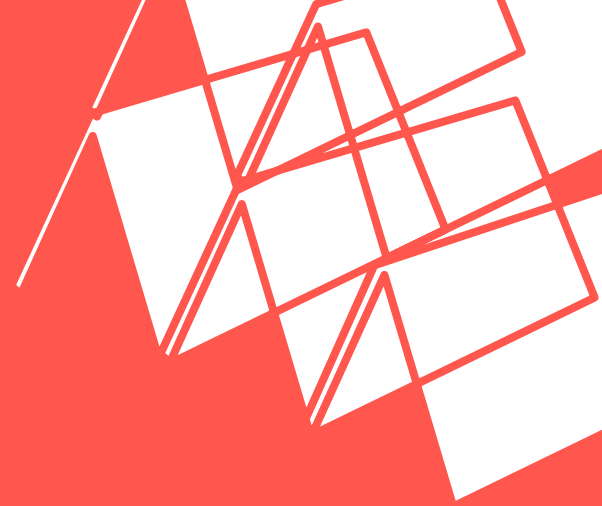
Jednak wielu uczestników Forum życzy sobie, aby nie ograniczało się ono jedynie do corocznego spotkania, ale funkcjonowało także pomiędzy walnymi zgromadzeniami, a skupione w nim podmioty w sposób ciągły prowadziły dialog z instytucjami UE oraz rządami państw narodowych. Aby to osiągnąć oraz zapewnić skuteczność działań organizacji pozarządowych i korzyści dla władz z faktu włączania się społeczeństwa obywatelskiego w pro-

Badania przeprowadzone przez Instytut Spraw Publicznych w Warszawie wskazują, że do tej pory Forum spełniało swoją rolę jako platforma nawiązywania kontaktów pomiędzy jego uczestnikami z UE i PW. Organizacje z krajów Partnerstwa oceniają, że uzyskały dzięki niemu większą możliwość wspólnego formułowania rekomendacji oraz podejmowania nowych działań.



ces decyzyjny, należy działać wielokierunkowo.

Po pierwsze należy zapewnić członkom Forum możliwość realnego wpływu na różnego rodzaju spotkania odbywające się w ramach Partnerstwa Wschodniego. Po drugie, aby pomóc uczestnikom w formułowaniu i komunikowaniu rekomendacji, trzeba wzmocnić Komitet Sterujący Forum. Przedstawiciele Forum powinni uzyskać status stałego uczestnika w obradach oficjalnych rządowych platform, grup roboczych i paneli eksperckich, w tym mieć wgląd do ich dokumentów. Obecnie zgadzają się na to wszystkie strony procesu poza Białorusią. Takie włączenie przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w proces decyzyjny poprawi rozumienie potrzeb krajów PW w Brukseli. Po trzecie, w celu wzmocnienia Forum należy stworzyć jego stały sekretariat. Aktualnie wszystkimi sprawami organizacyjnymi zajmują się członkowie Komitetu Sterującego w ramach ich działalności społecznej, co osłabia sprawność i możliwości oddziaływania Forum. Komisja Europejska obecnie nie popiera tego postulatu. Wskazane jest więc ponowne rozważenie pomysłu przez nią oraz rządy krajów członkowskich UE.




Wsparcie finansowe i instytucjonalne

Zaproponowane przez Komisję Europejską i Służbę Działań Zewnętrznych zmiany dotyczą natomiast zwiększenia pomocy finansowej dla organizacji pozarządowych. Reformując system grantowy, należy pamiętać o kilku dotychczasowych problemach. Świadomość ich występowania jest ważna także dla podmiotów współpracujących z organizacjami w krajach Partnerstwa na różnym poziomie – centralnym i regionalnym.

Obecny system grantowy funkcjonuje, jednak organizacje z rejonu PW skarżą się na dominację w nim podmiotów z UE. To one dostają wsparcie finansowe na projekty w państwach Partnerstwa lub odgrywają główną rolę w konsorcjach. Realizując projekty mające na celu wsparcie społeczeństwa obywatelskiego na tym obszarze należy, w związku z tym, szczególnie uważać, aby lokalne organizacje były jak najszerszej włączane w programy, przejmowały za nie odpowiedzialność oraz miały realny wpływ na ich przebieg. Wzmocni to je instytucjonalnie, ale także zapewni odpowiadanie danej inicjatywy na realne potrzeby lokalnej społeczności. Wspólne projekty będą z korzyścią dla obu stron. Wsparcie doświadczonych partnerów z UE jest wskazane, ale nie

Obecny system grantowy funkcjonuje, jednak organizacje z rejonu PW skarżą się na dominację w nim podmiotów z UE. To one dostają wsparcie finansowe na projekty w państwach Partnerstwa lub odgrywają główną rolę w konsorcjach.




Jedynie osobiste poznawanie kultury (także politycznej), warunków życia oraz zasad demokracji w UE pozwoli narodom z Europy Wschodniej i Kaukazu Południowego zbliżyć się do europejskich wartości. Dlatego tak istotne jest jak najszybsze znoszenie wiz.

powinno dominować.

Usprawnienie obecnego systemu wspierania organizacji pozarządowych w regionie PW wymaga również lepszej koordynacji działań donorów i partnerów z UE, którzy przeznaczają środki na rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Wymiana informacji, podział zadań oraz konsultowanie planów może pomóc w skuteczniejszym docieraniu do beneficjentów.

Last but not least, wszystkie te działania będą mało skuteczne, jeżeli obywatelom państw Partnerstwa Wschodniego nie zapewni się swobodnego kontaktu ze społeczeństwami Unii Europejskiej. Jedynie osobiste poznawanie kultury (także politycznej), warunków życia oraz zasad demokracji w UE pozwoli narodom z Europy Wschodniej i Kaukazu Południowego zbliżyć się do europejskich wartości. Dlatego tak istotne jest jak najszybsze znoszenie wiz.

Przegląd Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, przygotowany w maju br. wskazuje na rządy oraz społeczeństwo obywatelskie jako na dwa filary partnerstwa UE z regionem PW. Podkreślanie tego partnerstwa jest właściwym podejściem ze strony Unii. Istotne jest jednak, aby śledzić realizację przyjętych przez państwa partnerskie zobowiązań, realnie wspierać organizacje pozarządowe



we z regionu (np. poprzez wzmocnienie roli Forum Społeczeństwa Obywatelskiego i platform narodowych) oraz pozostawać w stałym kontakcie ze społeczeństwem obywatelskim, poznając jego potrzeby. Zadanie to powinno być realizowane na poziomie multilateralnym i bilateralnym, przez instytucje UE, rządy państw członkowskich ale także władze lokalne, firmy i inne podmioty z UE współpracujące z partnerami na Wschodzie i Południowym Kaukazie. Silne społeczeństwo obywatelskie jest bowiem ważnym motorem przemian demokratycznych w rejonie Partnerstwa Wschodniego i nie wolno zaniechać starań na rzecz jego wspierania.

Tekst opiera się na wynikach badań przeprowadzonych przez autora podczas pobytu w European Policy Center w Brukseli.

Euroregionalna współpraca transgraniczna

Wyższej Szkoły
Stosunków
Międzynarodowych
i Komunikacji
Społecznej
w Chełmie
w latach
2006-2011



AGNIESZKA MAGDZIARZ-ORŁOWSKA

.....

Agnieszka Magdziarz-Orłowska obecnie pracuje jako ekspert ds. pozyskiwania funduszy UE w firmie Consultor Sp. z o.o., jest wykładowcą akademickim, trenerem, asesorem.

Wykształcenie:

1993-1998 – mgr Politologii – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Wydział Politologii Specjalizacja – Dziennikarstwo

2000-2002 – Master of Business Administration (MBA) University of Central Lancashire, Preston

2005-2006 – Przygotowanie projektów i zarządzanie funduszami europejskimi, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie

2005-2006 – EU Marketing and Project Management, European Academy of Management

Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie jest prywatną uczelnią działającą od 2004 roku, a jej głównym celem jest kształcenie młodzieży w duchu odpowiedzialności za przyszłość jednostki w ujęciu lokalnym, regionalnym i globalnym.

Władze Uczelni wychodzą z założenia, że tylko w ten sposób można zbudować nowoczesne społeczeństwo, oparte na wiedzy młodych, dobrze wykształconych Europejczyków. By osiągnąć zamierzone cele i zbudować sprawny system edukacji uczelnia kształci na kierunku politologia na studiach I stopnia o specjalnościach: Polityka obsługi ruchu granicznego, Zarządzanie projektami Unii Europejskiej, Polityka samorządowa i administracja, polityka bezpieczeństwa państwa, media i komunikowanie społeczne, polityka obsługi ruchu turystycznego, polityka migracyjna, a od roku 2010 na studiach magisterskich o specjalnościach: polityka trans graniczna, komunikacja społeczna, samorząd terytorialny i polityka kadrowa, polityka zarządzania migracjami i obsługa cudzoziemców.



Kładąc nacisk na rozwój współpracy transgranicznej, wymiany studentów i uczonych na płaszczyźnie naukowej, powstał pomysł na przygotowanie wniosku aplikacyjnego w ramach Programu Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG IIIA/TACIS CBC 2004-2006, który miałby wpływ na nawiązanie kontaktów po obu stronach Bugu.

Kładąc nacisk na rozwój współpracy transgranicznej, wymiany studentów i uczonych na płaszczyźnie naukowej, powstał pomysł na przygotowanie wniosku aplikacyjnego w ramach Programu Sąsiedztwa Polska-Białoruś-Ukraina INTERREG IIIA/TACIS CBC 2004-2006, który miałby wpływ na nawiązanie kontaktów po obu stronach Bugu. W wyniku pozytywnej oceny otrzymano dofinansowanie na realizację projektu *Wspólny obszar wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii Europejskiej, a problem migracji*, który stał się głównym krokiem rozwoju kontaktów międzynarodowych.

Projekt ukierunkowany był na wspieranie struktur odpowiedzialnych za rozwój wymiany i współpracy naukowej wśród studentów i uczonych z Polski i Ukrainy, ale również na zmianę jakości kontaktów polsko-ukraińskich. O wszystkich pozytywnych stronach, jak i obawach na płaszczyźnie współpracy euroregionalnej dyskutowali uczestnicy konferencji międzynarodowej, zaś korzyści płynące z nawiązania kontaktów bezpośrednich z sąsiadami po drugiej stronie granicy są widoczne po zakończeniu realizacji projektu. Działania w projekcie zostały zróżnicowane formą, jak i tematyką, niewątpliwie zaowocowały zwiększeniem

kontaktów transgranicznych na poziomie uczelni pasa przygranicznego. Pozwoliło to na wykreowanie nowej jakości kontaktów pomiędzy naukowcami i studentami, ukazując potrzebę budowania pozytywnych wzajemnych relacji. Stało się to wsparciem dla budowania silnej i stabilnej struktury współpracy WSSMiKS, jako jednostki inicjującej współpracę transgraniczną w ramach struktury międzynarodowej obu uczelni.

Realizację projektu zaplanowano po polskiej stronie Euroregionu Bug, na okres 7 miesięcy w terminie 01.03.2006-30.09.2006. Celem realizacji projektu była intensyfikacja współpracy transgranicznej, a okazją ku temu stało się przygotowanie konferencji naukowej, z udziałem uczonych, władz samorządowych i wojewódzkich, zaproszonych gości z Polski i Ukrainy. Działania projektowe miały zwiększyć wymianę studentów pomiędzy Polską a Ukrainą. Dla podniesienia prestiżu naukowego projektu założono włączenie do jego działań wydania publikacji naukowej zawierającej 15 referatów naukowców z Polski i Ukrainy. Konferencja była promocją Unii Europejskiej jako organizacji wspierającej współpracę transgraniczną. Realizacja projektu miała za zadanie ośmielić studentów z Ukrainy, aby próbowali podjąć naukę na uczelni w Pol-

Projekt ukierunkowany był na wspieranie struktur odpowiedzialnych za rozwój wymiany i współpracy naukowej wśród studentów i uczonych z Polski i Ukrainy, ale również na zmianę jakości kontaktów polsko-ukraińskich.



Konferencja była promocją Unii Europejskiej jako organizacji wspierającej współpracę transgraniczną. Realizacja projektu miała za zadanie ośmielić studentów z Ukrainy, aby próbowali podjąć naukę na uczelni w Polsce i odwrotnie, by dzięki temu współpracujące uczelnie stały się instytucjami międzynarodowymi.

sce i odwrotnie, by dzięki temu współpracujące uczelnie stały się instytucjami międzynarodowymi.

Konferencja naukowa odbyła się w dniach 11-12 maja w Chełmie pod tytułem analogicznym do tytułu projektu: *Wspólny obszar wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii Europejskiej a problem migracji* i spotkała się z żywym zainteresowaniem uczonych z Uniwersytetu im. Łesi Ukrainki w Łucku i polskich środowisk akademickich w Chełmie, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Lublinie, Rzeszowie i Warszawie, którzy przybyli na obrady, aby poddać naukowej refleksji wybrane problemy rozszerzonej Unii Europejskiej i współpracy transgranicznej ze wschodnimi sąsiadami. W tematyce obrad znalazły się: problemy tożsamości europejskiej nowe uwarunkowania i formy imigracji, wpływ migracji na politykę bezpieczeństwa, zarządzanie granicą zewnętrzną Unii Europejskiej, a także kwestie ekstremizmu i terroryzmu. Uczestnikami Konferencji byli przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, działacze partyjni i towarzystw regionalnych, młodzież akademicka i inni zainteresowani. Poza wartościami naukowo-poznawczymi konferencja przyczyniła się do intensyfikacji współpracy transgranicznej, pozwoliła nawiązać ściślej-

sze kontakty instytucjonalne i osobiste, wpłynęła na wzrost wymiany studentów między Polską a Ukrainą. W dniu 14 kwietnia 2006 podpisano umowę o współpracy z Uniwersytetem w Łucku. W ramach porozumienia rozpoczęto rozwijać wspólnie badania naukowe, organizować po obu stronach Bugu praktyki studenckie, rozwijać umiejętności językowe polskie i ukraińskie, głębiej poznawać kulturę obu narodów.

Po konferencji naukowej opublikowano zbiór opracowań pod tytułem *Wspólny obszar wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii Europejskiej a problem migracji*, który zawiera teksty zaprezentowane podczas Międzynarodowej Konferencji. Prezentowana publikacja była pierwszym naukowym efektem kontaktów i współpracy międzyuczelnianej. Publikacja zawiera 10 prac autorów z różnych ośrodków akademickich w Polsce i 5 prac autorów ukraińskich z Wołyńskiego Narodowego Uniwersytetu Technicznego im. Łesi Ukrainki. W publikacji nie wyodrębniono działów tematycznych, które w całości korespondują z tematyką określoną w tytule zbioru. Zastosowano jednak układ treści obejmujący w logicznej kolejności cztery grupy tematyczne: 1) zagadnienia imigracji i jej różne aspekty (nowe formy i typy,



Po konferencji naukowej opublikowano zbiór opracowań pod tytułem „Wspólny obszar wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii Europejskiej a problem migracji”, który zawiera teksty zaprezentowane podczas Międzynarodowej Konferencji. Prezentowana publikacja była pierwszym naukowym efektem kontaktów i współpracy międzyuczelnianej.

geograficzne aspekty, problemy migracji i współpracy transgranicznej, stosunek do imigrantów); 2) problem granicy zewnętrznej Unii Europejskiej (kontrola i zarządzanie granicą, wpływ granicy na charakter wschodniego pogranicza, migracje zarobkowe); 3) polityka bezpieczeństwa Unii Europejskiej w kontekście masowych migracji, zagrożenia terroryzmem i zagadnienia współpracy transgranicznej jako część systemu bezpieczeństwa; 4) treść zbioru zamknięto prezentacją polskiej części Euroregionu Bug. Poza nową faktografią, analizami zjawisk migracji i bezpieczeństwa na wschodnim pograniczu Unii Europejskiej (i nie tylko) publikacja stanowi inspirację do dalszych badań naukowych prowadzonych przez WSSMiKS w Chełmie z Wołyńskim Narodowym Uniwersytetem Technicznym im. Łesi Ukrainki w Łucku i innymi ośrodkami akademickimi w Polsce, na Ukrainie i Białorusi.

Zacieśnienie współpracy międzynarodowej zaowocowało realizacją kolejnego projektu transgranicznego. Studenci polscy i ukraińscy wyrazili chęć udziału w projekcie edukacyjnym, gdzie Polacy uczyliby się języka rosyjskiego, zaś wspólnie uczono by się zasad pozyskiwania funduszy unijnych, sposobów sporządzania wnio-

sków aplikacyjnych i realizacji projektów. Ankiety wewnętrzne wykazały, że kolejnym tematem budzącym zainteresowanie jest sztuka negocjacji. Sposobnością ku temu stała się realizacja projektu *Europejskie Centrum Edukacji*, rozpoczęta 01.01.2007 roku. Sporządzono plan ramowy proponowanych szkoleń i kursów, następnie rozesłano zaproszenia do potencjalnych beneficjentów drogą mailową oraz pocztową. W ramach realizacji projektu przygotowano plan marketingowy, w ramach którego opracowano ulotki, plakaty, zaproszenia oraz folder w wersji polsko-ukraińskiej. Zatrudniono specjalistów do przygotowania materiałów szkoleniowych. Celem projektu była intensyfikacja współpracy transgranicznej, a okazją ku temu było przygotowanie kursu językowego i szkoleń z zakresu pozyskiwania funduszy europejskich oraz sztuki negocjacji, z udziałem społeczności lokalnych oraz studentów Uniwersytetu Wołyńskiego i WSSMİKS. Szkolenia i kursy odbywały się w grupach 20 osobowych, projekt miał zwiększyć wymianę pomiędzy Polską a Ukrainą, zniwelować bariery językowe, kulturowe i transgraniczne po obu stronach. Dla podniesienia prestiżu naukowego projektu zatrudniono najlep-



szych szkoleniowców w wybranych dziedzinach.

Powyższe przedsięwzięcia świadczą o aktywnym włączeniu się uczelni w proces współpracy międzynarodowej i transgranicznej. Wspólne inicjatywy dotyczące przede wszystkim organizacji różnych przedsięwzięć naukowych (wykłady, konferencje) oraz wymiany doświadczeń w kwestiach zarządzania i administracji są obecnie umacniane i realizowane.

Kształcenie młodych Europejczyków oraz nawiązywanie i umacnianie partnerskich stosunków z instytucjami naukowymi i administracyjnymi na terenie Polski, Ukrainy, Litwy i Słowacji to priorytety chełmskiej uczelni. Potwierdzeniem tego jest szereg podpisanych przez uczelnię porozumień o współpracy:

Kształcenie młodych Europejczyków oraz nawiązywanie i umacnianie partnerskich stosunków z instytucjami naukowymi i administracyjnymi na terenie Polski, Ukrainy, Litwy i Słowacji to priorytety chełmskiej uczelni.

- Instytut Nauk Politycznych Wydziału Zarządzania i Administracji Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach (2005 r.),
- Wołyński Narodowy Uniwersytet Techniczny im. Łesi Ukrainki w Łucku (2006 r.),

- Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Iwana Franko w Drohobyczu na Ukrainie (2007 r.),
- Administracja Państwowa na Ukrainie (m.in. miasto Kowel, 2009 r.),
- Narodowy Uniwersytet Lwowski im. Iwana Franko we Lwowie (2010 r.),
- Wydział Filozofii Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie na Słowacji (2011 r.),
- Narodowa Akademia Państwowej Służby Granicznej Ukrainy im. Bohdana Chmielnickiego w Chmielnickim na Ukrainie (2011 r.).

Od samego początku Rektor dr Michał Gołoś zabiegał o rozszerzenie działalności uczelni poza granicę wschodnią. Powyższe podpisane umowy o współpracy są tego potwierdzeniem. Kontakty pomiędzy uczonymi polskimi i ukraińskimi i propagowanie idei studiowania w Polsce zaowocowały tym, że dzisiaj na uczelni kształci się 800 studentów, w tym z Ukrainy 122, z Litwy 3, z Białorusi 1, a w gronie wykładowców jest 3 profesorów z Ukrainy i 1 ze Słowacji.

Partnerstwo Wschodnie

Wyzwania dla europejskich regionów



JACEK PROTAS

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Prezes Zarządu Związku Województw RP, członek polskiej delegacji do Komitetu Regionów. W 2010 roku autor opinii KR Samorząd lokalny i regionalny w Gruzji a rozwój współpracy między UE a Gruzją. Aktualnie pracuje nad opinią poświęconą przeglądowi Europejskiej Polityki Sąsiedztwa.

Funkcjonujący od kilku lat program Partnerstwo Wschodnie stał się rozpoznawalny i stale obecny w publicznym dyskursie. Odnoszę jednak wrażenie, że cały czas jest to inicjatywa postrzegana jako kompleks działań realizowanych na poziomie rządów i instytucji centralnych, „z dala od człowieka”. Wydaje się, że w realizacji założeń Partnerstwa Wschodniego nadal niewystarczający jest udział władz lokalnych i regionalnych, a także organizacji społecznych.

Jeśli przyjrzeć się czterem platformom tematycznym, w ramach których realizowane są cele Partnerstwa Wschodniego, można by podzielić je na dwie grupy. Pierwsza z nich – obejmująca zagadnienia z zakresu integracji gospodarczej i konwergencji z politykami UE oraz bezpieczeństwa energetycznego – powinna pozostać domeną rządów i agend rządowych; druga, a więc platformy ds. demokracji, dobrego zarządzania i stabilności oraz ds. kontaktów międzyludzkich, to zdecydowanie przestrzeń również dla europejskich regionów. Wszakże dziś w Unii Europejskiej to właśnie regiony są w znacznym stopniu odpowiedzialne za realizację polityki rozwoju, prowadzą aktywną współpracę międzynarodową, stanowią ponadto jeden z filarów europejskiej demokracji.

Oczywiście rządy mają istotną rolę do odegrania, w końcu to one wyznaczają kierunki działań, strategiczne cele, one też decydują o finansowaniu. Jeśli jednak chcemy mówić o prawdziwie wielopoziomym zarządzaniu, to działania władz centralnych muszą iść w parze z działaniami władz lokalnych i regionalnych. Tym bardziej, że to codzienne kontakty między mieszkańcami czy organizacjami pozarządowymi zdecydują o skutecznej (bądź nie) realizacji przewidzianych dla Partnerstwa Wschodniego celów.

Szerokie wydają się zatem możliwości włączenia władz samorządowych w urzeczywistnianie założeń Partnerstwa Wschodniego. Co jednak należy uczynić, by faktycznie tak się stało?

Wspomniałem już o pewnym oddaleniu od obywateli działań prowadzonych dzięki Partnerstwu. Stąd prosty wniosek: niezbędna jest lepsza polityka informacyjna – również na szczeblu regionów – by promować możliwości związane z tym programem, ale by również służyć przykładami udanych przedsięwzięć przeprowadzonych wspólnie ze wschodnimi sąsiadami.

Zadanie samorządów to także pomoc w budowaniu relacji między obywatelami i organizacjami lokalnymi. Za szczególnie istotne uznałbym wspieranie inicjatyw młodych ludzi i ich stowarzyszeń. Cieszy w tym kontekście zapowiedź Komisji Eu-

Jeśli jednak chcemy mówić o prawdziwie wielopoziomym zarządzaniu, to działania władz centralnych muszą iść w parze z działaniami władz lokalnych i regionalnych..

W tym miejscu przywołać należy kwestię utrudnionego przekraczania granic. Ułatwienia wizowe mają kluczowy charakter dla wzmożenia kontaktów między społecznościami.

ropejskiej o utworzeniu specjalnego programu skierowanego do młodzieży z krajów Partnerstwa Wschodniego chcącej realizować wspólne projekty ze swoimi rówieśnikami z państw członkowskich Unii Europejskiej. Jestem przekonany, że inwestowanie w młodych obywateli to bardzo dobry sposób na wspieranie dialogu, budowanie wzajemnego zaufania i gwarancja dobrej przyszłości naszego kontynentu. Również na tej płaszczyźnie władze lokalne i regionalne mają sporo do zrobienia.

W tym miejscu przywołać należy kwestię utrudnionego przekraczania granic. Ułatwienia wizowe mają kluczowy charakter dla wzmożenia kontaktów między społecznościami. Wiem, że nie jest to decyzja leżąca w gestii szefów miast czy regionów, na pewno jednak władze lokalne i regionalne mogą konsekwentnie domagać się wprowadzenia stosownych rozwiązań oraz wspierać poszczególne rządy w kształtowaniu korzystnej polityki wizowej.

Poważne wyzwanie – nie wiem, czy wręcz nie największe – to zmiana pewnego sposobu myślenia dość rozpowszechnionego w Europie. Otóż istnieje przekonanie, że Partnerstwo Wschodnie to domena tych państw członkowskich UE, które jeszcze niedawno należały do bloku komunistycznego. To prawda, krajom tym najłatwiej zrozumieć problemy, z jakimi dziś borykają się kraje objęte PW, nie może być jednak tak, że pozostali członkowie Unii nie

będą szukali kontaktów ze Wschodem. Wszakże Hiszpania czy Portugalia nie tak dawno temu również musiały wypracować swój model demokracji, teraz zaś mogłyby się tymi doświadczeniami dzielić z krajami postkomunistycznymi. Analogicznie, kraje Europy Środkowo-Wschodniej powinny aktywnie uczestniczyć w realizacji priorytetów Unii dla Śródziemnomorza. Taką szeroką aktywność europejskich regionów powinniśmy promować, by uświadomić im ich współodpowiedzialność za losy UE. Tylko na marginesie wspomnę, że kilka tygodni temu miałem okazję gościć w moim regionie ministra rozwoju regionalnego Tunezji wraz z grupą współpracowników, którzy odwiedzili Polskę, by szukać wzorców dla reformy administracyjnej.

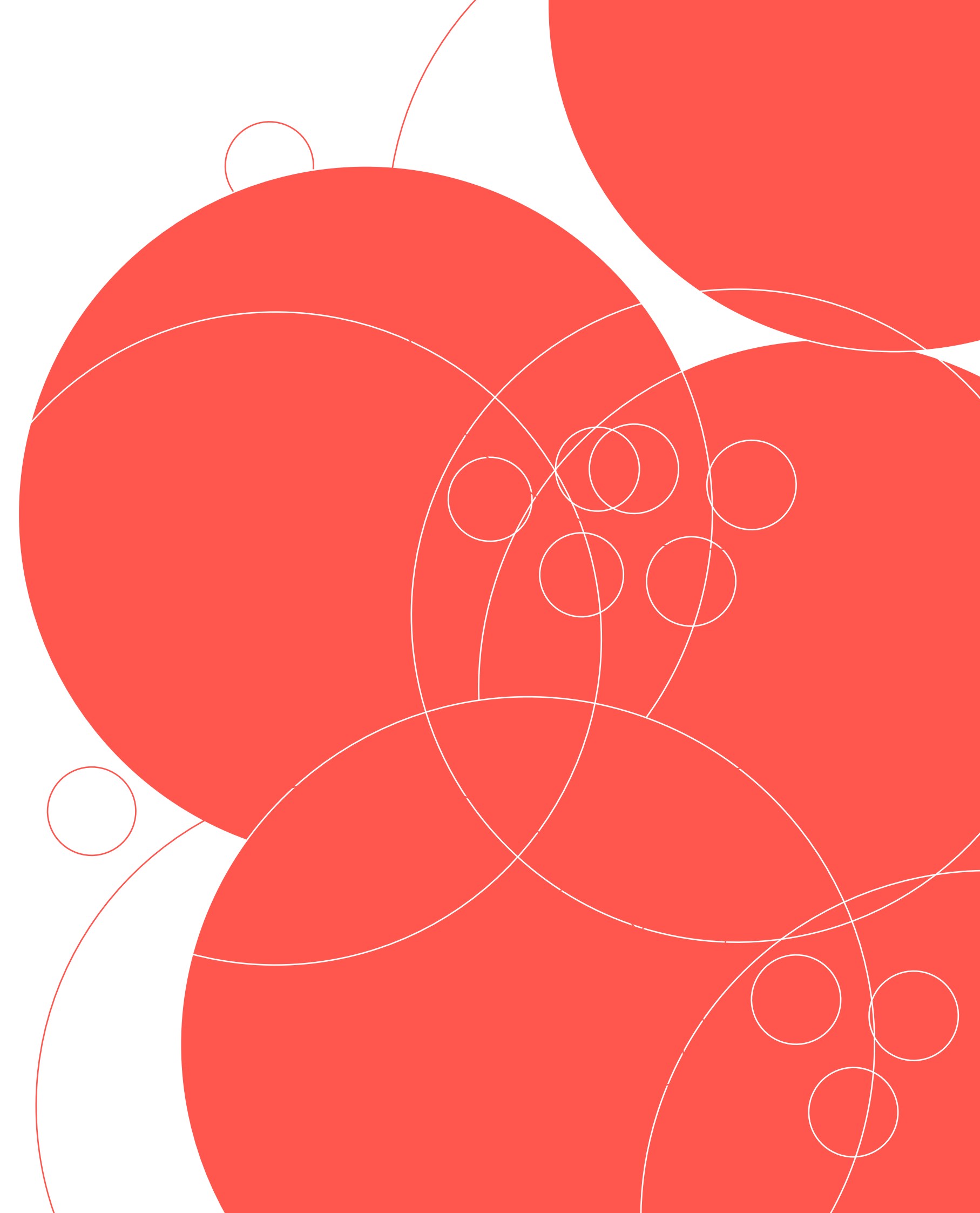
Wreszcie wyzwaniem dla władz lokalnych i regionalnych, ale i instytucji centralnych jest włączenie tych pierwszych w proces wypracowywania strategicznych dokumentów dotyczących współpracy z krajami Partnerstwa Wschodniego. To może być truizm, ale niektóre kwestie naprawdę nieco inaczej wyglądają, gdy na nie spojrzeć w skali regionalnej, dlatego warto, by rządy korzystały z wiedzy i doświadczeń władz niższego szczebla. Warto też, by spostrzeżenia z poziomu lokalnego i regionalnego trafiały również do Brukseli. W tym wypadku jako nową szansę postrzegam działalność powołanej niedawno przez Komitet Re-

Wreszcie wyzwaniem dla władz lokalnych i regionalnych, ale i instytucji centralnych jest włączenie tych pierwszych w proces wypracowywania strategicznych dokumentów dotyczących współpracy z krajami Partnerstwa Wschodniego.

Niezależnie od wytyczonych kierunków działań i prowadzonych projektów ważne jest, byśmy jako europejskie regiony, ale i Unia Europejska jako całość indywidualnie podchodzili do każdego z krajów Partnerstwa Wschodniego.

gionów Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego (CORLEAP).

Jeszcze jedna uwaga na zakończenie. Niezależnie od wytyczonych kierunków działań i prowadzonych projektów ważne jest, byśmy jako europejskie regiony, ale i Unia Europejska jako całość indywidualnie podchodzili do każdego z krajów Partnerstwa Wschodniego. Rozwój demokracji i społeczeństwa obywatelskiego w Armenii, Azerbejdżanie, Białorusi, Gruzji, Mołdowie i Ukrainie następuje w różnym tempie, dlatego jest konieczne, by podejmowane przez nas działania były jak najlepiej dostosowane do potrzeb każdego z tych państw. Tylko wówczas skutecznie wspomozemy realizację założeń programu Partnerstwo Wschodnie.



Konferencja: Lokalny i regionalny wymiar Partnerstwa Wschodniego

Data: 9 listopada 2011,
godz.: 9:00-13:00,

MIEJSCE: Komitet Regionów

SALA: JDE52

PRZYJĘCIE: 13:00-14:30

ATRIUM, 5 piętro

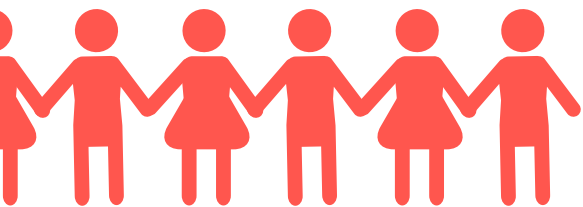




Partnerstwo Wschodnie, zainaugurowane w 2009 roku jako inicjatywa polsko-szwedzka ma na celu zbliżenie i integrację pomiędzy krajami objętymi inicjatywą Partnerstwa Wschodniego, czyli państwami Europy Wschodniej i Kaukazu Południowego, z Unią Europejską. Inicjatywa ta wprowadza nowy standard w stosunkach między Unią Europejską a państwami Partnerstwa Wschodniego.

Jedną z konferencji organizowanych w ramach polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej przez obecne w Brukseli polskie biura regionalne poświęcona została Partnerstwu Wschodniemu. Pomysł jest dobrze ugruntowany, ponieważ wiele województw od lat prowadzi współpracę z regionami Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy. Konferencja była doskonałą okazją do zapoznania się zarówno z punktem widzenia polskich regionów, jak również władz regionów objętych inicjatywą Partnerstwa Wschodniego w zakresie priorytetów polskiego rządu w tym temacie. Ponadto podjęta została

Jedną z konferencji organizowanych w ramach polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej przez obecne w Brukseli polskie biura regionalne poświęcona została Partnerstwu Wschodniemu. Pomysł jest dobrze ugruntowany, ponieważ wiele województw od lat prowadzi współpracę z regionami Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy.



Jednym z priorytetów polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej są „stosunki ze Wschodem”. Dlatego też, poprzez promowanie kwestii polityki wschodniej, konferencja na temat Partnerstwa Wschodniego doskonale wpisała się w założenia polskiej prezydencji.

dyskusja dotycząca oczekiwań odnośnie przyszłych działań wybranych platform tematycznych funkcjonujących w ramach Partnerstwa Wschodniego.

Adresatami konferencji organizowanej przez polskie regiony byli: przedstawiciele Komisji Europejskiej, członkowie Parlamentu Europejskiego, Stałe Przedstawicielstwa przy UE, regiony Europy, przedstawiciele władz lokalnych i regionalnych z krajów objętych tą inicjatywą, a także ambasadorowie tych krajów oraz przedstawiciele wyższych uczelni działający w sferze problematyki Europy Wschodniej i Kaukazu Południowego.

Jednym z priorytetów polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej są „stosunki ze Wschodem”. Dlatego też, poprzez promowanie kwestii polityki wschodniej, konferencja na temat Partnerstwa Wschodniego doskonale wpisała się w założenia polskiej prezydencji.

Konferencja koncentrowała się wokół dwóch z czterech platform tematycznych Deklaracji Praskiej z 2009 r., która zainicjowała Partnerstwo Wschodnie, a mianowicie: **demokracji, dobrego zarządzania i stabilności** oraz **kontaktów międzyludzkich**. Regiony wzięły również pod uwagę stanowisko Konferencji Władz Lokalnych i Regionalnych Partnerstwa Wschodniego i Unii Europejskiej, które wypracowano podczas polskiej prezydencji.

Do wzięcia udziału w części politycznej konferencji zaproszeni zostali Minister Spraw Zagranicznych RP, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, Komisarz ds. Rozszerzenia i Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, Przewodnicząca Komitetu Regionów oraz Stały Przedstawiciel Królestwa Szwecji przy UE. Prelegentami w panelu eksperckim, który zorganizowany został w formie debaty będą sprawozdawcy Komitetu Regionów i Komisji Europejskiej, przedstawiciele regionów objętych inicjatywą Partnerstwa Wschodniego oraz przedstawiciele polskich samorządów.

Informacje nt. konferencji dostępne są na stronie internetowej www.polishregions.eu.

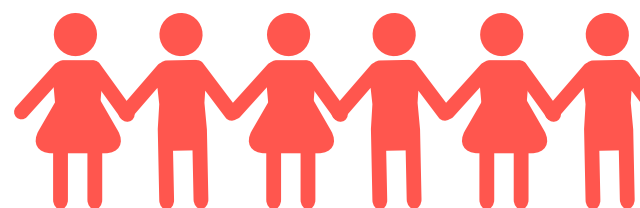
Osoby do kontaktu:

Małgorzata Wasilenko

Dyrektor Biura Regionalnego
Województwa Warmińsko-
Mazurskiego w Brukseli
E-mail: malgorzata.wasilenko@warmia.mazury.pl

Michał Szczepura

Przedstawiciel Województwa
Podlaskiego w Brukseli
E-mail: michal.szczepura@wrotapodlasia.pl



Informacja nt. procesu uruchamiania inicjatyw UE w ramach Partnerstwa Wschodniego

2010.12.10

Wg wyliczeń komisji Europejskiej, w latach 2010-13 alokacja łączna na kraje PW wyniesie 1,9 mld euro środków pomocowych ENPI, z zaznaczeniem, że koperty bilateralne dla poszczególnych państw, a nie tylko kwota 600 mln euro, będą wykorzystywane do realizacji celów PW.

Wymiar wielostronny PW: Inicjatywy flagowe

Program Zintegrowanego Zarządzania Granicami (IBM)

(BUDŻET 44,5 MLN EUR)

Program Zintegrowanego Zarządzania Granicami (IBM) – (budżet 44,5 mln EUR). Inauguracja: 15.10.2009. W ramach ww. inicjatywy flagowej zatwierdzono do realizacji szereg programów treningowych oraz pilotażowych projektów dot. m.in.: demarkacji granicy ukraińsko-białoruskiej, stworzenia elektronicznego systemu wymiany informacji między służbami celnymi Ukrainy i Białorusi, zapewnienia wyposażenia i infrastruktury przejść granicznych Bavra i Bagratashen pomiędzy Armenią i Gruzją, budowy przejścia granicznego Unguri (MD) – Bronnitsa (UA)

wać za ich pomocą projekty inwestycyjne m.in. w branży energetycznej i ochrony środowiska. Kwota 20 mln euro jest częścią przeznaczoną dla grupy Société Générale transzy w wys. nawet do 55 mln euro. Druga linia kredytowa przy wykorzystaniu srodków EIB, w wysokości do 35 mln euro, zostanie uruchomiona w Gruzji poprzez gruziński Bank Republic.

Wsparcie dla małej i średniej przedsiębiorczości (SME Facility)

(57 MLN EUR). INICJATYWA OPIERA SIĘ NA 3 FILARACH:

1. program East Invest,

(cel: poprawa klimatu inwestycyjnego w państwach PW i utworzenie powiązań między małą i średnią przedsiębiorczością w państwach partnerskich i UE; wysokość grantu KE - 7 mln EUR); rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło w połowie października, oczekiwane jest rozpoczęcie wdrażania programu przez konsorcjum Eurochambers.

24 listopada br. EBI ogłosił uruchomienie pierwszej linii kredytowej w ramach SME Facility w wysokości 20 mln euro dla Mobiasbanca (grupa Société Générale) – jednego z wiodących banków komercyjnych w Mołdowie. Z kredytów udzielanych przez Mobiasbanca korzystać będa mogły małe i średnie przedsiębiorstwa i realizo-

2. instrument wsparcia finansowego

SME Facility,

(cel: wspieranie i pogłębianie rozwoju rynków kredytowych dla SME w krajach PW za pomocą pożyczek i gwarancji Europejskiego Banku Inwestycyjnego i Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju dla pośredników finansowych w państwach partnerskich, które następnie udzielane będą miejscowym małym i średnim przedsiębiorcom; budżet UE: 30 mln EUR), EBI i EBOiR zadeklarowały do kilkuset mln EUR na kredyty dla SME (prawdopodobnie do 350 mln Euro).

3. program wsparcia

menadżerskiego i doradztwa

biznesowego TAM/BAS,

(program EBOiR o budżecie 20 mln EUR, uruchomienie pierwszej transzy – 10 milionów EUR - na lata 2010-2011 planowane jest do końca br).

Zapobieganie katastrofom naturalnym i spowodowanym przez człowieka (PPRD)

(12 MLN EUR). REALIZACJA W 2 FAZACH:

- I. Przegląd ram prawnych dot. zarządzania katastrofami i mechanizmów ochrony ludności
- I. (6 mln EUR); konkurs zamknięty w czerwcu br., uruchomienie przewidziane na koniec 2010
2. Rozwój współpracy między państwami UE i PW m.in. poprzez staże i programy treningowe, studia wykonalności, zakup sprzętu – realizacja w latach 2012-13, (6 mln EUR).

Regionalne rynki energetyczne, efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii.

(41 millions EUR). NA INICJATYWĘ SKŁADAJĄ SIĘ 4 ELEMENTY:

1. pomoc techniczna w celu opracowania ekspertyz dot. ram regulacyjnych w zakresie efektywności energetycznej
2. studia wykonalności i inne działania zmierzające do ułatwienia dostępu do dostępnych źródeł finansowania inwestycji w sektorze energetycznym;
3. wsparcie dla opracowania i implementacji *planów działania na rzecz zrównoważonej energii (sustainable energy action plan)* przez miasta zrzeszone w Porozumieniu Burmistrzów (Covenant of Mayors), przewidziane rozpoczęcie w 2011 r.
4. promocja udziału państw partnerskich w Intelligent Energy Europe Programme.

W zakresie tematycznym ww. inicjatywy realizowany jest i zgłoszony pod egidę PW projekt w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska (Eastern Europe Energy Efficiency and Environment Partnership) – inicjatywa Szwecji, skierowany do Ukrainy, następnie do pozostałych państw PW. Docelowa wysokość budżetu oczekiwana przez stronę szwedzką: 1,5 mld euro.

Zarządzanie środowiskowe (Environmental Governance)

(budżet: 12 mln EUR):

Celem inicjatywy ma być promocja ochrony środowiska, w tym walka ze zmianami klimatu, poprzez wzmocnienie procesu zarządzania środowiskowego – zwiększenie dostępności wiarygodnych informacji dot. ochrony środowiska, podniesienie świadomości i zwiększenie zaangażowania uczestników w państwach partnerskich i promocję oceny wpływu decyzji politycznych na środowisko. Inicjatywa obejmie działania w 2 obszarach:

1. Utworzenie systemów informacji o środowisku (SEIS) w państwach PW,
2. Dostęp do informacji nt. środowiska, planowane rozpoczęcie działań w 2011 r.

Dodatkowe środki PW na współpracę dwustronną

Kompleksowe Programy Rozwoju Instytucjonalnego

(COMPREHENSIVE INSTITUTION BUILDING PROGRAMMES - CIB). BUDŻET – 173 MLN EUR NA LATA 2011-2013.

Celem CIB jest podniesienie zdolności administracyjnych państw PW oraz wsparcie reform ułatwiających przygotowanie do zawarcia i późniejszej implementacji umów stowarzyszeniowych (AA) oraz utworzenia pogłębionych stref wolnego handlu (DCFTA).

Programy CIB realizowane będą w oparciu o memoranda of understanding, które Komisja Europejska obecnie zawiera z poszczególnymi państwami PW. Podpisano już stosowne dokumenty z Mołdową, Gruzją i Ukrainą. Podpisanie MoU stanowi punkt wyjścia do opraco-

wania Dokumentów ramowych (Framework Documents), uszczegółwiających ramy współpracy oraz przygotowania przez państwa PW Planów Reform Instytucjonalnych (Institutional Reform Plans) – szczegółowego wykazu instytucji, które zostaną zreformowane oraz metod i środków, przy pomocy których zostaną przeprowadzone reformy.

Indykatoryjna alokacja środków przeznaczonych na realizację CIB w poszczególnych państwach partnerskich na lata 2011-2013 przedstawia się następująco:

Armenia – 32.81 millions EUR,
Azerbejdżan – 19.20 millions EUR,
Gruzja – 30.86 millions EUR,
Mołdowa – 41.16 millions EUR,
Ukraina – 43.37 millions EUR.
Białoruś – dla której przewidziano osobny mechanizm – Joint Interim Plan - alokowano na lata 2011-13 kwotę 5,88 mln euro.

Programy rozwoju regionalnego (PILOT REGIONAL DEVELOPMENT PROGRAMMES) – (BUDŻET 75 MLN EURO, URUCHOMIENIE PRZEWDZIANE OD 2012 R.).

Na bazie doświadczeń polityki spójności UE w odniesieniu do państw PW przygotowywane są programy rozwoju regionalnego (Pilot Regional Development Programmes).

Będą one miały na celu wyrównywanie różnic pomiędzy poszczególnymi regionami przy uwzględnieniu potrzeb oraz specyfiki terytorialnej każdego z państw PW. Obecnie KE przygotowuje się do rozpoczęcia rozmów z państwami partnerskimi nt. możliwych obszarów wsparcia.

Indykatorywna alokacja środków przeznaczonych na realizację programów rozwoju regionalnego w poszczególnych państwach partnerskich na lata 2012-2013 wygląda następująco:

Armenia – 7.12 millions EUR,
Azerbejdżan – 9.29 millions EUR,
Białoruś – 10.38 millions EUR,
Gruzja – 7.43 millions EUR,
Moldowa – 6.98 millions EUR,
Ukraina – 30.79 millions EUR.

Działania w ramach Platform tematycznych PW

Równoległe do uruchamiania inicjatyw flagowych, środki na rozwijanie wielostronnego wymiaru PW przeznaczane są na szereg miękkich inicjatyw – szkoleń, seminariów, warsztatów powiązanych z aktualnymi działaniami platform tematycznych i paneli eksperckich, m.in.:

- seminarium *Customs Valuation*, w Wilnie, luty 2010
- seminarium *Pre-arrival exchanges of information for the cross-border transport of goods*, w Kijowie, kwiecień 2010
- seminarium *Detection of forged and falsified travel documents* w Rydze, kwiecień 2010,
- seminarium *Public Administration Reform*, w Tallinie, kwiecień 2010,
- seminarium *Bench-marking assessment of border crossing points and exchange of best practices in the coordination of border control procedures*, w Rzeszowie, czerwiec 2010
- control procedures seminar, Rzeszów, June 2010,
- warsztaty nt. interkonektorów energetycznych, w Brukseli, lipiec 2010
- okrągły stół nt. programu e-Twinning, w Kiszyniowie, październik 2010,
- warsztaty nt. regulatorów komunikacji elektronicznej, w Wiedniu, październik 2010,
- konferencja nt. rynku pracy w państwach PW, w Odesie, październik 2010,
- warsztaty nt. współpracy NGO i administracji w zwalczaniu korupcji, w Warszawie, listopad 2010

Inne działania

Program Kulturalny Partnerstwa Wschodniego

(EAP CULTURE PROGRAMME),
BUDŻET: PONAD 11 MLN EUR,
2 ETAPY REALIZACJI:

1. utworzenie Regionalnej Jednostki Monitorowania i Rozwijania Zdolności Programu ds. Kultury, (3 mln EUR), konkurs zakończony, KE nie ogłosiła jeszcze jego wyników.
2. konkurs na realizację projektów współpracy kulturalnej (o średnim budżecie 500 tys. euro) – budżet 8,4 mln euro. Termin nadsyłania aplikacji upłynął 19 listopada br.

Akcje specjalne 2009 i 2010 w ramach unijnego Programu Kultura 2007-2013

obejmujące projekty współpracy z państwami trzecimi.

W roku 2009 dofinansowano 6 projektów skierowanych do państw PW o wartości 887 tys. EUR, w tym 2 projekty, w których uczestniczą polskie podmioty (lista projektów: http://eacea.ec.europa.eu/culture/funding/2009/selection/documents/strand_1_3/projects_selected_co-fundingv2.pdf). Projekty Akcji 2010 zaczną być realizowane od listopada br. - do państw PW skierowanych jest 11 projektów (lista projektów: http://eacea.ec.europa.eu/culture/funding/2010/selection/documents/strand_1_3_5/strand13-publicationprojectsselected.pdf) – kwota dofinansowania wynosi 1,8 mln euro (50.000 do 200.000 euro na projekt).

Otwieranie programów wspólnotowych

na udział państw partnerskich w obszarze edukacji i współpracy naukowej:

- Tempus, Erasmus,
- e-Twinning,
- program Jean Monnet,
- Młodzież w działaniu,
- 7 Program Ramowy (7FP) i inne.

Kwestia ta jest obecnie przedmiotem prac w ramach Platformy 4 ds. kontaktów międzyludzkich.

Eastern Partners Facility

Instrument Europejskiego Banku Inwestycyjnego, zatwierdzony w grudniu 2009 r., obejmujący środki w wysokości 1,5 mld EUR na kredyty i gwarancje dla przedsiębiorstw unijnych dokonujących inwestycji w państwach PW oraz Rosji. O środki te przedsiębiorcy ubiegać się mogą bezpośrednio w EBI.

Eastern Partners Facility stanowi rozszerzenie dotychczasowej działalności EBI we Wschodniej Europie, prowadzonej w ramach tzw. mandatu zewnętrznego m.in. w obszarze transportu, komunikacji, ochrony środowiska, małych i średnich przedsiębiorstw. Na działania te, w latach 2007-2013, EBI udostępniła środki w wysokości do 3,7 mld EUR.

Kredyty w ramach instrumentu EPF przeznaczone mogą być głównie na inwestycje w sektorze

przemysłowym, rolnym i usługowym, z naciskiem na średnie i duże projekty o wartości powyżej 25 mln EUR. Finansowanie nie może przekroczyć 50% kosztów projektu. Beneficjentami EPF mogą być firmy z państw UE lub joint ventures, w których udział bierze przedsiębiorstwo z kraju UE.

EaP Technical Assistance Trust Fund

podjęto decyzję o utworzeniu, trwają prace EBI w konsultacji w zainteresowanymi państwami UE (planowany budżet: 10 mln EUR). Pierwsze spotkanie kontrybutorów 13.12.2010r. w Luksemburgu.

Źródło: www.msz.gov.pl

